

Naročnina mesečne 18 Lir, za inozemstvo 31.50 Lir - nedeljska izdaja celoletno 34 Lir, za inozemstvo 65 Lir, Cek. rač. Ljubljana 10.650 za naročnino in 10.349 za inserate.

Podružnice: Novo mesto.

Izključna pooblaščenka za oglaševanje italijanskega in tujege izvora: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku.

Uredništvo in uprava: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Redazione, Amministrazione: Kopitarjeva 6, Ljubljana. Telefon 4001-4005.

Concessionaria esclusiva per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: Unione Pubblicità Italiana S.A., Milano.

Abbonamenti: Mese 18 Lire. Estero, mese 31.50 Lire. Edizione domenica, anno 34 Lire. Estero 65 Lire. C. C. P.: Lubiana 10.650 per gli abbonamenti, 10.349 per le inserzioni.

Filiale: Novo mesto.

Bollettino n. 1116
Un convoglio nemico attaccato

Un piroscafo affondato — Obietivi navali nemici colpiti — 8 apparecchi nemici distrutti

Il Quartiere Generale delle Forze Armate comunica:
Nel Mediterraneo occidentale un nostro sommergibile comandato dal tenente di vascello Luigi Andreotti da La Spezia ha effettuato un duplice ardito attacco in superficie contro un convoglio fortemente scortato colpendo due piroscafi da circa 10.000 tonnellate di cui uno risulta affondato.
L'arma aerea germanica attaccava obiettivi navali nelle acque di Pantelleria colpendo con bombe un mezzo da sbarco e sei navi trasporto di medio tonnellaggio.
L'aviazione avversaria che ha agito ieri su Castelvetro perdeva sei apparecchi dei quali tre su Pantelleria e uno su Capo Spartivento in combattimento, uno nella zona di Castelvetro ad opera delle artiglierie contraeree, uno precipitava in fiamme nei dintorni di Marsala.
Velivoli britannici hanno mitragliato motoristi greci nei pressi delle isole Jonio: Impegnati dalla caccia tedesca due Bristol Blenheim venivano abbattuti.

Vojno poročilo št. 1116
Sovražna spremljava napadena

En parnik potopljen — Sovražni pomorski cilji zadeti — 8 sovražnih strojev sestreljenih

Glavni Stan italijanskih Oboroženih Sil objavlja:
V zahodnem Sredozemlju je neka naša podmornica pod poveljstvom poročnika bojne ladje Luigia Andreottia iz La Spezie izvedla dva srčita napada na morski površini proti močno zaščiteni spremljavi in zadela dva parnika s približno deset tisoč tonami, od katerih je bil eden potopljen.
Nemško letalstvo je napadalo pomorske cilje v vodah Pantellerije ter je z bombami zadelo eno izkrcavalno sredstvo ter 6 srednjevelikih prevoznih ladij.
Nasprotno letalstvo je večer napadlo Castelvetro in je zgubilo 6 letal, in sicer tri nad Pantellerijo, enega nad rtom Spartivento in dva nad La Spezia, enega nad rtom Spartivento in dva nad La Spezia, enega nad rtom Spartivento in dva nad La Spezia.
Angleška letala so obstreljevala grške motorne jadrnice blizu Jonskih otokov: nastopili so nemški lovci, ki so sestrelili dve letali vrste Bristol Blenheim.

Vladar obiskal La Spezio

La Spezia, 15. junija. AS. Včeraj zjutraj je nepričakovano prispel v La Spezio Nj. Vel. Kralj in Cesar. Vladar je v spremstvu poveljnika vojaškega pomorskega oddelka obiskal kraje, prizadete od sovražnih napadov. Meščanstvo je priredilo Vladarju velike manifestacije.

Sprememba v velikem fašističnem svetu

Rim, 15. junija. AS. Uradni list objavlja naslednji Kr. ukaz: »Advokat Carlo Chiengo je nehal biti član velikega fašistovskega sveta. Fašistu Tullio Gianetti je spet priznano članstvo velikega fašistovskega sveta, preneha pa biti član korporacijskega ministrstva za ves ta čas.«

Hitlerjev glavni stan, 15. junija. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja:
Severno od Kubanja in na področju pri Bjelovu so se izjavili sovražni krajevni napadi.
Na morju pri Pantelleriji so hitra bojna letala dosegla bombne zadetke na sedmih prevoznih ladjah srednje velikosti. Nemška težka bojna letala so bombardirala preteklo noč pristaniške naprave v Boni.
Pri oboroženih izvidniških poletih nad Atlantikom so nemška bojna letala hudo poškodovala eno trgovsko ladjo pred portugalsko obalo ter sestrelila v letalskih bojih 4 sovražna letala.
Angleški bombniki so prileteli preteklo noč nad zapadno nemško ozemlje. Zaradi bombnih zadetkov v stanovanjskih predelih, ki so povzročili znatna razdejavanja, je imelo predvsem prebivalstvo mesta Oberhausen izgube. Do zdaj so ugotovili sestrelitev 20 bombnikov.
V noči na 15. junij je letalstvo napadlo pomorske cilje na področju Londona in v zahodni Angliji z bombami težkega kalibra.
Pri večerjavljem napadu sovražnega letalskega oddelka na nemški konvoj, so se uspešni sestrelili po zaključnih poročilih povišali na skupno 8 bombnikov in torpednih letal. Ena lastna

Odločni sklepi fašistične stranke

Tajnik stranke je poslal Duceju izjavo državnega vodstva stranke, ki potrjujejo odločno voljo naroda do borbe za končno dosego zmage

Rim, 15. jun. AS. Tajnik PNF je ob koncu sej državnega vodstva stranke, katerih so se udeleževali ministri Polvereli, Cianeti, Biagini, podtajnik Albini, načelnik glavnega stana milice Galbiati in vsi nadzorniki, poslal Duceju naslednjo izjavo:
Duce!
Vodstvo fašistovske stranke je z vzklikom sprejelo te izjave, ki jih imam čast Vam predložiti:
Vodstvo fašistovske stranke ob začetku četrtega leta vojne znova potrjuje kar najodločnejšo voljo Črnih sraj iz vse Italije, da se bodo z vsemi sredstvi borile prav do zmage. Dviga svojo misel k padlim ter pozdravlja: italijansko ljudstvo kot zgled trdnosti in discipline; oborožene sile, ki so pisale strani slave; mesta, mučena po nasprotnikovem besu. Slovesno priznava globoko narodni značaj vojni, h kateri je Italijo prisilila nasprotnikova sovraženost, sovražnost, ki se je začela v daljnem letu 1935, ko je Anglija prav za prav napovedala vojno Italiji, ki je v imperiju iskala poti za svoje delo in zemlje za svoj kruh. Zaradi tega opozarja tiste, ki se več ne spominjajo na začetek sankeij in na vse zgodovinske neizpodbitne korake, ki jih je storil Duce, da bi se izognil spopadu. Priznava, da je nujno potrebno ljudstvo trdo postaviti pred dejansko veličino sedanje ure, da se bodo vsi čutili naravnost in osebno prizadeti, in sicer zato, da bi prizadevanje slehernika bilo brez razstresenosti naperjeno k odporu in k zmagi.

Za odpor zahteva vodstvo stranke naslednje:
1. Da se strogo in, kjer je potrebno, neumljeno zatro vsi poskušaji, ki bi hoteli načenjati moralno ali stvarno celotnost ljudstva.
2. Da se strogo in, kjer je potrebno, tudi tukaj z neumljeno disciplino poenoti industrijska izdelava, izpopolniti pa je treba enotnost in disciplino v kmetijski pridelavi.
3. Da se uspešneje uredita disciplina in nadzorstvo nad prekrbno, razdelitvijo in trgovino z vsemi vrstami blaga, in sicer tako, da se neumljeno odpravijo motnje ter razkrajalne in spekulacijske težnje.
4. Da se do neopredeljenih potrebne mere zmanjša število raznih gospodarskih ustanov, izmed katerih so se mnoge izkazale za nekoristne ali zastarele ali škodljive ciljem vojne gospodarske discipline, in da se vključijo v operacijsko delovanje.
5. Državni uradi in vse ustanove morajo pokazati plodnejši delovni zagon a tem, da se odpovedo formalizmu ter uradnjakarski navlaki, ki ju je morda mogoče prenašati v lepih časih, ki pa sta v vojnem času zločinska.
6. Z vsemi sredstvi je treba pobijati črno borzo, ki je sicer splošen pojav po vseh vojskujočih se državah, a je docela nezdružljiva s fašistično etikom. Stranka misli glede tega hoditi po poti, na katero je že krenila, in bo poostila kazenske ukrepe proti prestopnikom ter, kjer bo potrebno, se ostreje ravna s tistimi, ki po pretiranih cenah kupujejo, zakaj prav ti so tisti, ki kar nadvse zločinsko jemljejo vrednost našemu denarju ter večajo pohlep spekulantov. Stranka nalaga vsem članom, da brez obzira ovadijo vse prestopnike.

7. Izjava naj se najstrožje nadzorstvo nad velikimi hoteli, gostišči in luksuznimi restavracijami, nad moškimi in ženskimi luksuznimi krojačnicami, čevljarjami ter luksuznimi konfekcijskimi trgovinami, ki se ne bi držale vojne discipline, in naj se, če je potrebno, tudi zapro.
8. Posljejo naj se domov vsi tujci, ki ne morejo opravičiti svoje navzočnosti v Italiji; kadar bi pa to ne bilo mogoče, pa naj se izločijo v neletovskih krajih.
9. Strogo in v celoti naj se uveljavlja zakon o obveznem delu. Treba je pa pri tem tiste, ki so na to delo poklicani zaradi visoke in plemenite narodne dolžnosti, ločiti od tistih, ki so k njemu prisiljeni zaradi policijskih ukrepov in zaradi skrbi za socialno zdravje.

Vodstvo fašistovske stranke nalaga odtlej vsem pridelovalcem dolžnost, da oddajo prav vse pridelek, hkrati pa prevzema dolžnost, da bo skrbela za kar najpravičnejšo razdelitev in da bo z vsemi sredstvi preganjala morebitne malomarnosti; zahteva od delavskih množic, voditeljev in do-

stojanstvenikov vseh vrst in stopenj, da izpolnjujejo dolžnost nepretrganega dela in kar največjega donosa, in sicer zaradi tega, da bi izdelava na vseh področjih vedno bolj in bolj odgovarjala zahtevam vojne;
zahteva od znanstvenikov, profesorjev, inženjerjev in tehnikov, da bi pomagali delu oboroženih sil, zavedajoč se, da more najmanjša izpopolnitev ali najskromnejši izum pomagati k zmagi.
Vodstvo fašistovske stranke pozdravlja italijansko mladino, ki je po bojišnih obnavljala starodavna dejanja ter dala najboljšo poročilo za bodočnost. Vendar pa opozarja vse mlade ljudi, naj se strogo zavedajo sedanjega trenutka, ker se ji zdi, da so razna doktrinska prerokanja in metafizična dlakopsestva zastarela ter za zdaj nič veljavna. Mladi ljudje vedo, da je nauk fašizma samo eden, in sicer tisti, ki ga je razglasil Duce tik pred nastopom. Mladi ljudje vedo, da je način za uveljavljanje tega nauka en sam: učiti se, delati, bojevati se. Vse drugo je prazno akademsko besedenje.
Vodstvo stranke pozdravlja staro stražo revo-

Pij XII. o socialni ureditvi sveta

Vatikansko mesto, 15. junija. AS. Nj. Svetost Pij XII. je sprejel v skupno avdienco nad 20.000 rimskih delavcev in delavk ter številna zastopstva, ki so prišla iz vseh krajev Italije, da se mu za škofovski jubilej poklonijo ter dajo darila za postavitev cerkve, posvečene sv. Evgeniju. Sprejem je bil na velikem dvorišču Belvedere, kjer so postavili prestol za sv. očeta. Ob papeževem prihodu je godba palatinske straže zaigrala papeško himno, množice pa so sv. očetu navdušeno vzklikale.

Papež je imel tej ogromni množici delavcev in delavk govor, v katerem je dejal, da ga navzočnost tolikšnega števila ljubljanih sinov in hčere, ki v delu prebijejo ure in dneve, da bi mogli živeti sami in njihove družine, navdaja z veliko mislijo in skrivnostjo, z mislijo, da je Bog naložil delo že prvemu človeku, in skrivnostjo, da se je božji Sin, ki se je udeležil, podvrgel zakonu dela. Sveti oče se je zahvalil navzočnim za veselje, ki so mu ga pripravili, ko so mu dali priliko, da naslovi nanje besede globoke dobrohotnosti in bodrila, ki je v sedanjih strašnih dneh tesnobe in žalosti vodnica, opora in tolažba. Niso danes samo delavske množice tiste, ki občutijo vso težo sedanjih razmer. Vsi ljudski sloji morajo danes nositi svoj križ.

Sveti oče je potem govoril o socialnem vprašanju ter dejal, da je celotni socialni stroj nujno treba spremeniti in izboljšati. Delavsko vprašanje zahteva tako nujno rešitve in je tako važno, da zasluži največjo pozornost in mu je treba posvetiti največjo skrb. Papež je poudaril, da je Cerkev vedno mislila na vprašanja, ki se tičejo delavcev in njihovih predstojnikov, in da tudi on sam ni nikdar zamudil prilike opozoriti na vse potrebe in osebne in družinske nujnosti, ter je razglasil za temeljne zahteve socialnega sožitja vse tisto, kar je delavcem tako zelo pri srcu: pravične mezde, človeka vredno stanovanje, zadostni pouk ter primerno vzgojo otrok.

Navzlic hvalevrednim ukrepom javnih oblasti in navzlic plemenitim čustvom številnih delodajalcev ti cilji niso bili povsod doseženi, a delavci in delavke, ki se zavedajo svoje velike odgovornosti za splošno blaginjo, čutijo dolžnost, ne oteževati izrednih težav, ki stiskajo narode, s tem, da bi v tej uri veselje in neubranljive potrebe prihajali z nepremišljenimi zahtevami, pač pa naj vztrajajo pri delu, naj bodo disciplinirani in mirni in naj tako dajejo svoj prispevek za pokoj in blaginjo vseh v socialnem sožitju.

K takšni mirni slogi kliče sv. oče in vabi ter vzpodbuja delavce, naj jo ohranijo z vso odločnostjo in častjo.

Papež je nato opozoril delavce pred krivimi preroki. Delavci naj se ne dajo slepiti po kakšnih neumnih teorijah in utvarah o bodoči blaginji ter po hujškarjih krivih učiteljev, ki se delajo za prijatelje ljudstva in ne priznavajo med kapitalom in delom ter med delodajalci in delavci tistega vzajemnega razumevanja, ki je trajno in ki ustvarja socialno slogo za skupni napredek in skupno korist. »Te prijatelje ljudstva — je vzkliknil sv. oče — »slišite po trgih, gledališčih in zborovalnicah. Znano so vam njihove obljube, ki vam jih dajejo po svojih letakih. Poslušate njihove pesmi in himne, toda njihovim besedam so odgovorila dejanja in stvarnost kakor se nikdar. Ti lažni pridigarji vam oznanjajo, da mora rešitev izhajati iz revolucije, ki naj spremeni socialni stroj in ki si priznava nacionalni značaj. Socialna revolucija se baha s tem, da bo dvignila na oblast delavski razred. A to je prazna beseda in zgolj videz nemogoče stvarnosti.

Ne, ljubljani sinovi in hčere, ni vaša rešitev v revoluciji. Pristnemu in odkritemu izpovedovanju krščanstva nasprotuje težnja po re-

luciji, ki je danes na nogah tako kakor vedno in pripravljena preliti kri, da bi domovina bila trdna na znotraj in zmagovita proti zunanjim sovražnikom.

Vodstvo zahteva za stranko najvišjo čast in najvišje breme, namreč da naj bo ne le gonilna sila in dinamično središče vsega življenja v državi, temveč da naj prevzame tudi prav vso odgovornost za varstvo in obrambo naroda, za pomnožitev njegove sile in za stražo nad njegovo usodo.

Madrid, 14. junija. AS. V tujakšnjem tisku je imela velik odmev poudarna izjava Tajnika Stranke Duceju. Listi jo objavljajo z velikimi naslovi in naglašajo odločno voljo italijanskega ljudstva boriti se do zmage.

Berlin, 15. junija. AS. Vsi dnevniki na veliko objavljajo izvelek izjave, ki jo je poslal Duceju Tajnik Stranke Sforza, naglašujoč, da je italijansko ljudstvo danes bolj ko kdaj koli navdano s trdno odločnostjo vztrajati in boriti se, četudi bo borba trda do dosege neizogibne zmage.

Rešitev in pravica nista v revoluciji, temveč v skladnem razvoju. Nasilje ni nikdar delalo drugega kakor tlačilo, ne dvigalo; požigalo je strasti, ne pa jih mirilo, kopicilo je sovraštvo in podrtine, ne pa sprijajnjevalo tistih, ki so bili sprti. Torci ne smemo uničevati, temveč graditi in utrjevati; ne odpravljati zasebne lastnine, ki je temelj stalnosti za rodbino, temveč pospeševati njeno širjenje kot sad vestnega truda pri slehernem delavcu in delavki tako, da se bo postopno zmanjšala tista množica nemirnega in drznega ljudstva, ki se včasih zaradi mračnega obupa, včasih zaradi slepih nagonov da omajati po vsakem vetru napačnih naukov ali po premetenih zvijačah agitatorjev, ki so brez sleherne morale.

Ne raznašati zasebnega kapitala, temveč pospeševati njegovo ureditev, ki bodi pod modrim nadzorstvom, da se doseže in poveča pravo stvarno blagostanje vsega ljudstva. Ne zatirati industrije, pač pa sovražiti izključno prednost ter pospeševati skladno vzporeditev industrije z obrtjo in kmetijstvom. Uporaba tehničnega napredka ne sme imeti za cilj zgolj čim večjega možnega dobička, temveč je treba njene sadove uporabljati tudi za izboljšanje delavčevih osebnih življenjskih pogojev.

Da se doseže vse to, mora prevečati duh prave sloge in pravega bratstva vse: višje in nižje, ravnatelje in delavce, velike in male, skratka vse ljudske sloje. Papež pošilja k Bogu vročo molitev, da bi ogromna množica delavcev in delavk delila njegovo vero in da bi Gospod dal, da bi se v pravičnosti in ljubezni odprla pot k tistem blagodejnemu napredku, ki bi Italiji dal plodno in močno ter nesporno krščansko ureditev.

Sv. oče je nato omenil svoja prizadevanja, da bi se preprečil veliki sedanji spopad, in omenil tudi, koliko dela Cerkev za to, da bi olajšala bolečine. Opomnil je delovno ljudstvo, naj išče tolažbe v molitvi in v izpolnjevanju božje postave pri življenju po tovarnah. Končal je s prošnjo, naj Bog pošlje svojo milost na tovarne, podjetja, polja, rudnike in povsod, kjer so delavci poklicani na delo. Prosil je božjega varstva za delavce, za njihove rodbine, za njihove predstojnike in vodnike pri delu in za tovarne, da bi jih Gospod varoval vsake nevarnosti in škode, nazadnje pa je dal svoj očelovski, apostolski blagoslov.

Sv. očetu so živahno ploskali in manifestacije so se ponovile, ko je zapustil Belvederski dvorišče in se vrnil v zasebne prostore.

Nov madžarski obrambni minister

Budimpešta, 15. junija. AS. Uradno poročilo pravi, da je bil madžarski obrambni minister general Vilje Nagy na lastno prošnjo razrešen svoje dolžnosti. Regent Horty je imenoval za obrambnega ministra armadnega generala Ludvika Czatyja. General Nagy je izpolnil 40 let vojaške službe in ob tej priložnosti mu je poslal regent pristržno pismo, v katerem mu izraža svoje visoko hvaležnost za njegovo delo na vojaškem področju. V priznanje njegovih zaslug mu je podelil veliko zlato kolajno s krono sv. Stefana in vojaškim trakom.

Filipini dokončno očiščeni

Manila, 15. junija. AS. Japonske edince so zajele ostankne sovražnih sil, katere so vodile gverilsko vojskovanje na filipinskem otoku Luzon. Zajele so ameriškega polkovnika H. M. Noble, podpolkovnika F. Mossea, dva filipinska podporočnika Juana Aravireza in Bazilla Gerarda. Pred dnevi je bil zajet tudi kapitan Gerald na južnem delu otoka Luzon, dočim so bili prej imenovani zajeti na severu, v goratem predelu, ležečem 20 km jugovzhodno od province Laguacan.

Izjalovljeni sovjetski napadi

Nemško letalstvo napadlo področje Londona in vzhodno Anglijo 20 nasprotnih letal sestreljenih nad Nemčijo

Hitlerjev glavni stan, 15. junija. Nemško vrhovno poveljstvo objavlja:
Severno od Kubanja in na področju pri Bjelovu so se izjavili sovražni krajevni napadi.
Na morju pri Pantelleriji so hitra bojna letala dosegla bombne zadetke na sedmih prevoznih ladjah srednje velikosti. Nemška težka bojna letala so bombardirala preteklo noč pristaniške naprave v Boni.
Pri oboroženih izvidniških poletih nad Atlantikom so nemška bojna letala hudo poškodovala eno trgovsko ladjo pred portugalsko obalo ter sestrelila v letalskih bojih 4 sovražna letala.
Angleški bombniki so prileteli preteklo noč nad zapadno nemško ozemlje. Zaradi bombnih zadetkov v stanovanjskih predelih, ki so povzročili znatna razdejavanja, je imelo predvsem prebivalstvo mesta Oberhausen izgube. Do zdaj so ugotovili sestrelitev 20 bombnikov.
V noči na 15. junij je letalstvo napadlo pomorske cilje na področju Londona in v zahodni Angliji z bombami težkega kalibra.
Pri večerjavljem napadu sovražnega letalskega oddelka na nemški konvoj, so se uspešni sestrelili po zaključnih poročilih povišali na skupno 8 bombnikov in torpednih letal. Ena lastna

Napadi na sovjetsko vojno industrijo

Berlin, 15. junija. Iz vzhodnega bojišča poročajo, da Nemci nadaljujejo z napadi na sovjetsko industrijsko središča ob Volgi in da so Rusi s voje strani nadaljevali napade na nemška letališča na srednjem odseku vzhodnega bojišča. Podrobnih poročil o nemških napadih na sovjetsko industrijo še ni, vsekakor pa so bili zelo močni, ker je moral moskovski radio v svojih poročilih priznati, da je neki sovražni napad povzročil velikansko škodo v nekem industrijskem središču ob Volgi, dočim berlinski

radio v svojih poročilih pravi, da so skušali Sovjeti tudi večerjav blokirati na številnih letaliških nemške eskadrile in jih napadli s številni skupinami dvomotornikov.

Eksc. Grazioli se je poslovil od Ljubljane in pokrajine

Eksc. Grazioli se je v soboto poslovil od uradov in predstavnikov, ki so mu izrekli zahvalo za opravljeno delo

V soboto se je Eksc. Visoki komisar Emilio Grazioli poslovil od zastopnikov vojaških, političnih, upravnih in cerkvenih oblasti in od zastopnikov slovenskega gospodarstva, umetnosti in kulture. Predstavniki oblasti, uradov in vseh slojev prebivalstva so izrazili globoko obžalovanje zaradi njegovega odhoda in hvaležnost prebivalstva za storjeno delo v prid ljubljanske pokrajine.

Počastitev padlih vojakov

Zjutraj se je Eksc. Grazioli poklonil in položil na vojaškem pokopališču lovorjev venec na steber, ki spominja na slavno žrtev naših vojakov. Ob vhodu na pokopališče so ga pričakovali poveljniki posadke general Terni s šefom štaba divizije majorjem Dotti, kvestor comm. Ravelli, poveljnik skupine Kr. Karabinjerjev major Giovannini. Visokega komisarja sta spremljala major karabinjerjev Baroni in zasebni tajnik Ruffini. Na pokopališču so bili postrojeni oficirji posadke, častno stražo pa je imela stotinja z godbo. Med zvoki himne »Piave« je Visoki komisar položil venec ter pozdravil po rimsko grobove padlih.

Nato je odšel v federacijo Fasijev in se poklonil spominu padlih tovarišev. Sprejeli so ga zvezni tajnik, član direktorija in hierarhi Fasija iz Ljubljane in iz pokrajine. Eksc. Grazioli se je v zbranosti pomudil pred ploščo, ki spominja na padle in položil nanjo venec. Nato ga je zvezni tajnik pozdravil v imenu fasistov ter se mu zahvalil za stalno podporo. Izročil mu je tudi v imenu fasistov pomemben spomin federacije v prvi črti.

Obisk pri Eksc. generalu Gambari

Nato je Visoki komisar odšel v poveljništvu armadnega zbora. Ob vhodu sta ga pričakovala šef štaba polkovnik Lucini in poveljniku dodeljen oficir. V dvorani poveljništva je Eksc. Gambara ob navzočnosti vseh višjih oficirjev in šefov uradov naslovil na Visokega komisarja priščen, topel pozdrav, poudarjajoč globok pomen dela, ki ga je opravil v čistem tovariškem duhu z Oboroženimi silami. Izrazil je obžalovanje zaradi njegovega odhoda in najbolj goreča voščila za uspehe na novem borbenem mestu, za katerega ga je Duce določil.

Eksc. Grazioli se je živo zahvalil generalu Gambari in Oboroženim silam za tovariško in popolno podporo, katere je bil deležen za svojo vladno akcijo, ter je vrnil najbolj goreča voščila za slavi 11. armadni zbor in njegovega poveljnika.

Po razgovoru z Eksc. Gambaro je Visoki komisar pozdravil škola Rožmana, ki je Ekscelenci izrazil svojo hvaležnost in pozdrav ter hvaležnost in pozdrav duhovščine.

Župan general Rupnik se je poslovil v imenu vseh Ljubljancev

Na magistratu so bili vsi nameščenci zbrani v veži, ko je prišel Visoki komisar. Direktor Jancigaj je Ekscelenco v imenu vseh navzočih toplo pozdravil in izrazil hvaležnost vseh, ki so delali, četudi posredno po njegovih ukazih.

V županovem uradu, kjer se je nahajal tudi podžupan comm. Tranchida, je general Rupnik izrazil Eksc. Grazioliu obžalovanje ljubljanskega prebivalstva ob slovesu in hvaležnost vseh prebivalcev za delo, ki ga je Ekscelencia storil ob raznih prilikah. Med drugim je župan rekel:

Veličastno obnavljalo delo, ki ga je začela Vaša Ekscelencia na zdaj pomirjenih tleh Slovenije, se bo nadaljevalo z Vašim naslednikom, kajti dolžnost Vas kliče k bolj nevarnim nalogam in večji odgovornosti na bojni fronti, kjer se je treba zoperstavljati plutokratičnemu terorju in obdržati živ pogum in požrtvovalnost prebivalstva.

V svoje največje obžalovanje ne morem biti več Vaši sodelavci, toda mislimo nadaljevati z delom natančno po Vaših namerah in vam dokazati svojo privrženost in hvaležnost na najboljši način s tem, da bomo tudi Vašemu nasledniku zvesti in vestni sodelavci za blagor države, pokrajine, mesta in nas samih.

V spomin ljubljani Ljubljancev do Visokega Komisarja je župan sporočil Ekscelenci odločitev, da bo po njem imenovan novi otroški park v Tivoliju, za katerega gradnjo se je Ekscelencia toliko zanimala.

Visoki Komisar se je živo zahvalil za besede generala Rupnika in izrazil prepričanje, da se bo od njega začelo delo nadaljevalo tudi v bodočnosti.

Z obične se je Ekscelencia podal na sedež divizije »Alpskih lovcev«, kjer so ga sprejeli poveljnik general Terni, šef štaba major Dotti in vsi oficirji. Tudi tu je bilo slovo najpriščenjše in prežeto s tovariško ljubeznivostjo.

Poslovilni sprejemi v vladni palači

V vladni palači je Visoki komisar nato sprejel Ekscelenco Pilotta, zastopnika pravosodnega ministrstva katerega so spremljali inspektor mini-

strstva Tramontana in predsedniki kasacijskega sodišča Lajovec, apelacijskega sodišča Golia in okrožnega sodišča Stuhec. Visoki Komisar je nato sprejel ob navzočnosti viceprefekta Davida in šefa kabineta Bisie slovenske uradnike in predstavnike Visokega komisariata, katere je predstavil šef upravne službe dr. Majcen.

Vsem se je Visoki Komisar zahvalil za lojalno sodelovanje in izrazil prepričanje, da bodo tako z delom nadaljevali tudi v bodočnosti. Pozdravljen od vseh navzočih je Ekscelencia vsem naložil, naj pozdravi in izreče voščila tudi družinam.

V naslednjem so se podali k Eksc. Grazioliu rektor univerze prof. Kos, predsednik Akademije znanosti prof. Vidmar in rektor Glasbene akademije Beletto, direktorji bolnišnic dr. Gerlovič, prof. dr. Zalokar, dr. Savnik in dr. Ferlan, direktor Opere Ukmar in direktor Drame Golia ter tajnik Darian. Intendant Zupančič, ki ni mogel sam priti, je poslal Visokemu Komisarju toplo pozdravno pismo.

Svoj pozdrav so poslali tudi zastopniki delodajalcev in delavcev ter profesionistov in umetnikov. Po zahvalnih besedah za sodelovanje in priznanju opravljenega dela, ki jih je Eksc. Grazioli naslovil navzočim, sta izrazila čustva hvaležnosti in obžalovanja ob odhodu za vse kategorije dr. Slokar, predsednik delodajalcev, in dr. Alujevič, predsednik delavcev.

Kasneje je Visoki komisar sprejel zastopnike ljubljanskih listov, tako predsednika časnikarskega društva in glavnega urednika »Slovenca« R. Jurčeca, zastopnika »Jutrovega« konzorcija St. V. ranta in dr. M. Zajca, glavnega urednika »Jutra« Borštnika in urednika »Jutra« dr. Verčona, dalje J. Keslerja od »Slovenskega doma« in J. Zupančiča od »Slovenskega naroda«. Vsi časnikarji so toplo pozdravili in poudarili delo, ki ga je Eksc. Grazioli storil za pospeševanje kulture in umetnosti.

Popoldne so se zbrali v veliki dvorani vladne palače viceprefekt comm. David, kvestor comm. Ravelli, podžupan comm. Tranchida, major karabinjerjev Baroni in vsi ostali funkcionarji in

eksperti, ki so delali 26 mesecev pod vodstvom Visokega komisarja, da bi pozdravili tovariško vdanost Eksc. Graziolia, ko odhaja na novo odgovorno mesto, za katerega ga je določilo zaupanje Duceja. Navzočni so bili tudi civilni komisari iz Ljubljane Maffei, iz Kočevja Sigoreo, iz Novega mesta general Mannu Ricci, iz Crnomlja inž. Casanega in iz Logatca Rosin.

Ko je Visoki Komisar stopil v dvorano, so ga navzoči pozdravili z gorečim ploskanjem in se strnili okrog njega ter mu izkazali tovariško ljubeznivost. Potem ko je naslovil na vse navzoče in na njih sodelavce najbolj živo zahvaloval za delo, ki so ga opravili, je podčrtal, da je vse, kar je mogel izvršiti med svojim bivanjem v pokrajini, tudi sad gorečega in navdušenega sodelovanja vseh funkcionarjev in ekspertov, ki so delali ob njegovi strani in prispevali s svojim delom k uveljavljanju ugleda avtoritete in pravičnosti fašistične Italije v novi pokrajini.

Nato je izrazil prepričanje, da bodo vsi Italijani, ki bodo imeli čast sodelovati z Visokim komisarjem, nadaljevali pričeto delo, kajti s tem služijo Italiji na tem skrajnem vzhodnem robu in so vredni bratov, ki se borijo in umirajo.

Eksc. Grazioli se je potem osebno zahvalil Kvestorju in njegovim sodelavcem in funkcionarjem, ki so na čelu raznih resorov.

V imenu vseh je izrazil obžalovanje zaradi odhoda in ponos vseh, ki so sodelovali z njim, podprefekt David.

Nato je Visoki komisar odredil pozdrav Kralju in Cesarju, Duceju in Oboroženim silam. Navzoči so odgovorili z močno manifestacijo za slavne bojevnike in za moža, ki jih vodi.

Na nemškem in hrvatskem konzulatu

Popoldne je Visoki Komisar opravil poslovilni obisk na nemškem konzulatu, kjer ga je zaradi odsotnosti generalnega konzula sprejel kancler dr. Bruno Liesenberg. Nato se je poslovil na hrvatskem konzulatu od konzula prof. Saliha Balića.

Športno slavlje Oboroženih sil na Stadionu

Kako priljubljeno je med vojniki športno udejstvovanje, je pokazala večerajšnja manifestacija na stadionu ob Vodovodni cesti. Popoldne so tekmovali vojniki v raznih panogah lahke in težke atletike, višek zanimanja pa so dosegli s prvotnostno nogometno tekmo med enajstoroč tukajšnjega Armadnega zbora in med reprezentanco Venezije Giulie. Za to priložnost je bil stadion slavnostno okrašen in prav tako tudi častna tribuna, na kateri so se zbrali številni odličniki, med njimi v zastopstvu Visokega komisarja viceprefekt David, generala Fava in Perni, zvezni tajnik Orlando Orlandini, župan ljubljanski general Rupnik in še številni drugi. Posebno zanimanje so pokazali za to prireditev seveda vojniki sami, pridružilo pa se jim je tudi lepo število meščanov, ki so z vidnim zanimanjem sledili poteku tekmovalja. Vsem se je zbralo okrog zelene arene približno 5000 gledalcev.

Dopoldanski del sporeda je obsegal izbirna tekmovalja v lekkih ter v vlečenju vrvi, finalna tekmovalja pa so bila pridržana za popoldne. V tehnik na 100 in 1000 m z zaprekami za oceno v napadalnem peterboju za častnike, smo videli najbolj izbrane izmed udeležencev, ki so v živahnih borbah izkazali navdušeno odobravanje in navijanje prisotnih.

Najbolj privlačna točka popoldanskega sporeda je bila kajpada nogometna tekma med dvema tehnično lepo vigranimi moštvoma. Videli smo precizno podajanje in sploh velike prizorov, ki spominjajo na nogometno dovršenost ter na pravo fairneso. V prvem polčasu so imeli gostje nekaj več od igre, kljub temu pa so ostali brez gola in v odmoru je bilo stanje še vedno 0:0. Tudi pri drugem delu igre so začeli zelo poletno. Vodilni gol so dosegli domači (enajstoroč Armadnega zbora) v 17 min., kar je tem bolj podčrpalo goste k vztrajni borbi. In res, prizadevanje reprezentance Venezije Giulie ni ostalo brez uspeha; v 28 min. so zaslužno izenačili in tako je bil pozneje tudi končni izid te dobre in disciplinirano igrane nogometne tekme 1:1.

V odmoru med nogometno tekmo so odšli na 10 km dolgo pot vojaške patrulje petih mož, ki so tekmovali v hitri hoji, združeni s streljanjem. V vsem je bilo osem patrulj, ki so v triminutnih presledkih hiteli iz stadiona, po končani nogometni tekmi pa so se vračale ter bile deležne viharnega odobravanja. Tokrat smo videli v stadionu tudi tekmovalje težkih atletov, ki so se borili v vlečenju vrvi. Na vsaki strani je bilo po osem izbranih reprezentantov, večinoma moč-

nih in težjih, ki so se zagrizeno borili v vlečenju nasprotnika, da bi ugotovili, kdo je močnejši. Tu so se razvile med gledalci zlasti vojniki istih odelkov, ki so navijali za svoje. Športno slavlje Oboroženih sil na stadionu je uspelo v telesnovzgojnem, kakor tudi v organizatoričnem oziru, in ga moramo prištevati med najuspešnejše športne in telovadne prireditve letošnje sezone.

Iz Zbora nogometnih sodnikov: Obvezni plenarni sestanek vseh gg. sodnikov (tudi onih na dopustu), bo dne 16. junija (sreda) ob 18.30 v posebni sobi restavracije Slamič! Obvezna udeležba zaradi važnih sporočil!

Gospodarstvo

Socialnozavarovalni zavodi bivše Jugoslavije. Iz Budimpešte poročajo, da je bil pretekli teden podpisan v notranjem ministrstvu sporazum med zastopniki Italije, Nemčije, Madžarske, Bolgarije, Srbije in Hrvatske o likvidaciji socialnozavarovalnih ustanov bivše Jugoslavije. Tozadevna pogajanja je vodil madžarski podtajnik za notranje zadeve Kadar.

Doklade italijanskim delavcem, ki delajo v priključenih ozemljih. Med fašistično konfederacijo industrijev in konfederacijo industrijskih delavcev je bila sklenjena posebna kolektivna pogodba, ki predvideva razširitev posebnega dnevnega dodatka za delavstvo, ki velja v Italiji, tudi na italijansko delavstvo, zaposleno pri italijanskih podjetnikih v Ljubljanski pokrajini. Ta dodatek znaša kot znano možki nad 18 let 8 lir, ženske in možki delavci pod 18 let 4 lire, v uradniški skupini in delavci nad 18 let 6, ženske in delavci do 18 let pa 3 lire dnevno v delavski skupini.

Računski zaključki zagrebških bank. Bančno društvo za Hrvatsko v Zagrebu izkazuje za lansko leto pri glavnici 123 milij. kun 11.62 (6.12) milij. kun čistega dobička, skupno s prenosom iz lanskega leta. Dividende banka ne bo izplačevala, ker se čisti dobiček porabi za rezerve in prenos na nov račun. — Češka banka v Zagrebu, ki je nedavno zvišala glavnico od 7 na 10 milij. kun, izkazuje za lansko leto 66 (0.61) milij. kun čistega dobička.

Mala stanovanja na Madžarskem. Madžarsko glavno mesto Budimpešta bo najelo posojilo v znesku 55 milij. pengov za zgradbo malih stanovanj.

Praznik topništva

Danes, 15. 6. 1943, ob prazniku topniškega orožja, ima 1. topniški polk »Alpski lovci« svojo slavo. Ob tej priliki bodo priredili na vežbališču z ovirami v Linhartovi ulici telovadno-sportno prireditev, ki kateri je povabljen tudi prebivalstvo. Prireditve se začne ob 17. in se bodo udeležili častniki, podčastniki ter topničarji tega polka.

Prima linea št. 32

»Prima linea« št. 32 prinaša na prvi strani pozdravne besede novemu Visokemu komisarju Ljubljanske pokrajine Eksc. Lombassa, čigar sliko tudi priložuje. Upoštevanja je vreden članek, ki nazorno dokazuje, kako je zlato izgubilo svojo veljavo in s tem pomen v svetovnem gospodarstvu, kjer prihaja vedno bolj do veljave delovna sposobnost. Na prvi strani je vsega upoštevanja vredna tudi slika, ki prikazuje, kako italijanske strokovne enice dvigajo francoske vojne ladje, ki so se potopile v pristanišču Toulon. Na drugi strani je aktualni članek o Donavi, o komunističnih zločinah na Balkanu piše poseben članek. Pestri literarni prispevki na naslednjih straneh in gospodarski in socialni članki izpopolnjujejo pestro vsebino tednika. Posebna stran je posvečena Zvezi bojevnih fašistov, ki se v velikem članku izpod peresa Ide De Vecchi spominja ob obletnici žrtve Arielle Rea. Zadnja stran je posvečena italijanskim mornarjem in njihovim junaštvom in je opremljena s celo vrsto zanimivih slik.

Bruno Vavpotičevi akvareli

V »Galeriji Obesnele« je razstavljal 36 akvarelov (po katalogu) slikar B. Vavpotič. Sedaj so že lahko zapise o slikarju, da je akvarelist-profesionalist in da si je nadel nalogo, da bo svojo besedo o umetnosti povedal v tej preciozni, težki, a pri nas malo gojeni in poznani tehniki. Če morimo našo umetniško kulturo s čisto tehničnega stališča, moremo ugotoviti še tu in tam občutne vrzeli in razpoke. Naš človek se brani plastike v svoje stanovanje, z nezaupanjem spremlja delo grafikov, ne spoštuje v dovoljni meri risbe in ima seveda tudi do akvarela »svoje« stališče. Nekam ne zaupa mu, zdi se mu, da bo krhki material razpadel še pred njegovimi očmi. Ne glede na to, da je najbrž že marsikdo videl reprodukcije Dürerjevih akvarelov. — Res je, da akvarel nima onega bogatega videza kakor oljnata podoba, vendar je v stanju, če ga goji resničen slikar, posredovati gledalcu izredno intenzivno umetniško doživetje. To prav posebnostno doživetje, nežno, lirčno a izredno neposredno, zna jo dobro ceniti drugi narodi, zlasti Angleži, kjer akvarelno slikarstvo močno spoštujejo. Tudi pri nas bo treba stališče do te slikarske panoge še v celoti popraviti, tako da se bo tudi ta slikarska veja njene vrednosti primerno razvila.

B. Vavpotič izhaja slogovno iz dela svojega očeta. Prevzel je impresionistično maniro, tudi nekaj izraznih prvov mu je vtisnil čas, oziroma druga generacijska pripadnost, vendar je v vrstah barve mnogo razsodnejši in preudarnjši. Gotovo mu narekuje določeno skalo tonov tudi čisto osebno nagnjenje in razpoloženje. Slikar ljubi temno skalo doževnih tonov. Ljubljanska veduta, ki jo odlično pozna, mu s svojo vlažno, megleno, deževno naravo izredno odgovarja. Pogledi na Ljubljano, stare hiše, razmočeni tlaki prijačo o doživljih trenutkih mnogih opozovanj in študije dane krajine. Toda vsi ti pogledi na stolnico, Ljubljano, nunske cerdve itd. niso zgolj mrzla kopija ali tehnično dovršeni zapiski. Slikar jim vdihne mnogo razčustovitosti. Je zanimivo in umetniško gotovo pomembno dejstvo, če se umetnik oklene predmeta, ki mu je mnogokrat pred oči, ob katerem se v teku let nanizajo najbolj različna doživetja, ki spremljajo človeka ob njegovem duhovnem zorenju iz leta v leto. Skoraj nujno je, da umetnikovo oko izvele iz takega predmeta mnogo več estetskih in miselnih prvov, kakor pa iz objekta, ki mu je prvič pred oči. To je vidno tudi na teh pogledih v zasajenja in zanimive količice našega mesta. In prepričan sem, da se Ljubljani godi dostikrat krivica, ko se njene lepote mirne duše zamenjujejo za sanjske privide kakor andaluzijske pokrajine ali pa celo zemlje, ki biva le na barvističnih reprodukcijah. Hic Rhodus! — bi rekel starina, tu je sveža lepota in zdrava kontrola. B. Vavpotič je svoje podobe dobro premislil in pretehtal. Včasih je v njegovem delu prevladoval mestoma dekorativni učinek. V teh akvarelih pa so se barvni in oblikovni problemi zopet tesneje naslonili na resničnost, odpovedal se je cenenemu uspehu ter se poglobil v pravo, pravcato delo. Tudi tehnična plat se mi zdi v tej seriji podob mnogo bolj dognana kakor sicer.

Razstava je lepa in zasluži dober obisk. Posebno se zato, da si naše občinstvo in akvarel pogledata iz oči v oči in si prijazno podasta roke.

S. M.

Vremenska napoved. 16. junija (sreda): razjasnitev 17. junija (četrtak): zopet vpad deževnega vremena.

Zelo slovesen je bil tudi izhoda v velikonočni noči. Carska dvojica je z vsem spremstvom odšla v cerkev k polnočnici, nato pa je po ruskem običaju pozdravila vse navzoče. Carica je poljubila vse dvorjanke, car pa je poljubil najprej vse svoje spremstvo, nato pa še častnike in vojake, ki so tvorili častno stražo. Drugo jutro je vse služabništvo šlo mimo carske dvojice. Carica je podarila vsakemu služabniku umetniško izdelano jajce iz porcelana, car pa je vsakega poljubil v znak bratstva v Kristusu... Ustavili smo se pri podrobnostih, da poudarimo, kako je pri teh dvornih slovesnostih prihajala do veljave verska stran, tako da se je carica še bolj življala v misel, da je car Gospodov maziljenec, napol božanski bitje in obenem oče vsega naroda. Morda so se ti obredi in te slovesnosti zdele mnogim dvorjanom in drugim odličnikom gola formalnost, za carja in njegovo ljudstvo pa so bili to trenutki preproste in goreče skupnosti v isti veri in tisočletnih izročilih...

V teh obredih je znova oživel Bizanc. V drugih pa je oživil spomin Katarine Velike in blesek Versailles, ki ga je ona prenesla na bregove reke Neve. Dvorni običaji so zahtevali, da je car pripravljen za višjo družbo v prestolnici vsako leto najmanj štiri plesne prireditve. Prva se je imenovala »veliki ples« in je bila nekaka otvoritvena slovesnost zimski sezije. Na ta ples, ki je bil prirejen vsako leto prve dni v januarju, so bili povabljeni vsi tisti, ki so imeli pravico vstopa na dvor. Število teh povablencev je dosegalo vsajeno tri do štiri tisoč oseb, ki so se vse lesketale v zlatu in dra-

guljih. Carica je morala plesati s tujimi poslaniki, car pa ni plesal nikoli, ampak se je pogovarjal z visokimi oblastniki. Po končanem plesu je bila pripravljena bogata večerja za vse povabljence. Običaj je zahteval, da so jedila bila posebno skrbno izbrana. Čeprav je bilo sredi zime, so bile mize polne redkega sadja in svežega sočiva. V kakih petnajstih dvoranh so bile razvrščene mize, kjer se je lesketala dragocena posoda. Okrog carske mize je bila zbrana vsa carska družina, tuji diplomati in najvišji dostojanstveniki. Samo carja ni bilo pri tej mizi, kajti med večerjo je hodil od ene mize do druge v spremstvu dvornega ministra in se ustavil s prijazno besedo pri vsakem povabljenem. Eden izmed pribočnikov je hodil pred njim in opozarjal povablence, da »Njegovo Veličanstvo prepoveduje, da bi kdo vstal, ko se on približuje«.

Ostale tri plesne prireditve so se imenovala »mali ples«, ker je nanje bilo povabljenih le kakih šest do sedem sto ljudi. Ti plesi so bili manj slovesni in so se vršili v manjših dvoranih. V veliki dvorani Nikolaja I. pa je bila pripravljena večerja. Včasih so to dvorano spreminili v zimski vrt. Iz carskih vrtov so pripeljali ogromne palme in naredili v dvorani gozdičje, kjer so se skrivale lične mize, od katerih je vsaka bila pripravljena za dvanajst ljudi. Tla je pokrivala debela preproga pešene barve, posejana s cvetjem. Carski lovci v krasnih oblekah iz zelenega žameta z zlatimi našitki so stali med drevmi in napravljali še bolj očarljiva ta čudovit vrt. V vsej Evropi ni bilo mogoče najti kaj podobnega.

Poleg plesov je bila navada, da so se prirejale predstave v gledališču »Ermitage«, ki ga je dala zgraditi Katarina II. in ki je bilo še vedno polno njenih spominov. Število povablencev je bilo še manjše, ker v dvorani ni bilo prostora več kot za tri sto ljudi. Zaradi tega so bili tisti, ki so imeli pravico do povabila, povabljeni izmenoma. Igrali so člani različnih carskih gledališč: ruska opera, italijanska opera, ruska drama, francoska drama, baleti, vse to se je vrstilo v lepem redu in umetniki so se smatrali srečne, če so se smeli udeležiti teh predstav, kajti vsakdo izmed njih je od carja dobil bogato darilo. Oder malega gledališča je bil precej obširen in dobro preskrbljen z vsem potrebnim, tako da so se morale vršiti

prvovrstne predstave; enkrat so je celo izvajal Wagnerjev Parsifal. Kakor je bilo že rečeno, je ta spored prireditve bil obvezen del dvornih sprejemov v zimski seziji. Za časa prejšnjih vladarjev so se tem prireditvam pridružile še druge v manjšem obsegu in bolj intimnega značaja: plesni večeri, majhni koncerti itd. Nikolaj II. in njegova žena pa niti malo nista ljubila petrograjске družbe in sta zato omejila prireditve do skrajne meje, kar pa je na to družbo napravilo najslabši vtis. Celotno obvezne prireditve so se izvršile v prvih desetih letih samo pet- do šestkrat. Kakor bomo videli pozneje, v drugi polovici vladanja sploh ni bilo več plesnih prireditve na dvoru. Toda že v prvi polovici, o kateri pravkar govorimo, so nekatere zime prešle brez vsakega sprejema in celo brez »novoletnega izhoda«. Vzrok temu je bila caričina bolehnost. Vsi njeni otroci, izvzemši prve hčerke, so se rodili spoukladi ali v začetku poletja in meseci nosečnosti so bili za mlado mater vedno zelo mučni, čeprav je na zunanji bila videti cvetoča. Ta njen zunanji videz pa je dajal povod, da so ljudje dvomili o njeni bolehnosti, ki pa je bila resnična. V visoki družbi se je govorilo, da je vladarica izrabila vsako priliko in vsak razlog, da se je izognila svojim obveznostim in tako je postajala od dneva do dneva bolj neprijljubljena. Govorilo se je tudi, da je pomanjkanje velikih prireditve na dvoru imelo pogubne posledice za trgovino in industrijo. Tisti, ki so tako govorili bi bili brez dvoma prvi, ki bi zabavljali zaradi blaznega zapravljanja na dvoru, če bi prireditve bile bolj pogoste. Dejstvo je, da carici niso bili ljubi ti slovesni sprejemi zaradi njene nenavadne boječnosti; vendar pa se jim ni izogibala, če zato ni imela resnega povoda. Kakor njen soprog, je tudi ona smatrala vse obveznosti kot dolžnost in nujnost. Za oba je bila edina zabava gledališče, ki sta si jo posebno v začetku pogostokrat privoščila. Zvečer, ko je car končal svoje delo, sta odšla v enega izmed treh carskih gledališč, kjer sta uživala predstavo iz glasbo (največkrat sta hodila v opero), ne da bi jima bilo treba paziti na kake druge obveznosti kot samo, da sta e priklonila občinstvu, ki ju je ob njunem prihodu stoje pozdravljalo. Ko sta se vrnila v palačo, sta večerjala sama in to so bili najlepši trenutki vsega dneva.

Drobne novice

Koledar

Sreda, 16. rožnika: II. kvatre; Fr. Regis, spoznavalec; Ludgarda, devica.
Četrtek, 17. rožnika: Adolf, škof; Nikanedr mučenec; Gundulf, škof; Sabel, mučenec.

Zgodovinski paberki

15. rožnika:

I. 1215. je podpisal angleški kralj »Magna Charta libertatum«, ki je postala osnova angleške ustave. Po smrti Riharda Levjestrnega je zasedel angleški prestol njegov brat Ivan »Brez dežele«. Svojega nečaka Arturja Bretanjskega, ki je imel več pravice do prestola, je dal umoriti; to priliko je uporabil francoski kralj Filip II. August in je poklical Ivana, svojega vazala (kot gospodarja Normandije) pred sodišče. Ivan se pozivu ni odzval, zato je Filip zasedel vso njegovo posest na Francoskem. V tem se je sprl še s papežem, ko ni hotel priznati novega nadškofa v Canterburyju, ki ga je ta imenoval, Inocenc III., največji papež srednjega veka, je kralja preklel in ga razglasil nad Anglijo interdict. Po daljšem odporu je moral Ivan kloniti. Sprejel je od papeža Angleško in Irsko kot fevd in obljubil plačevati letni davek. Poniznega kralja je plemstvo, ki se je združilo v zvezo, zaradi njegovih neuspehov prisililo, da je skljubl papeževim ugovorom podpisal posebno listino »Magna Charta libertatum«, s katero je dovolil duhovščini, da si svobodno izbira škofe; izredne davke sme poslej kralj razpisati le s privolitvijo »ljudskega zastopstva«. Brez »odnega povela ne sme biti noben svobodan Anglež zaprt. Pravice »Magne Chartae« je znalo plemstvo braniti tudi z orožjem.

I. 1389. so bili Srbi poraženi na Kosovem. Po bitki pri Marici so morali srbski knezi od Sarplanine priznati turško nadoblast. Ozemlje severno od tod je ostalo svobodno, toda bilo je po smrti Dušanovega sina carja Uroša politično razcepljeno. Najimenitnejši izmed knezov je »bil gospodar Pomoravlja knez Lazar, ki je polagoma, deloma s silo, še bolj pa z rodbinskimi vezmi združil Srbe. Ko so Turki udarili nanj, jih je pri Pločniku porazil, razjarjeni sultan Murat je zbral veliko vojsko z namenom, da bi udaril v Srbijo in Bosno. Lazar je zbral združene srbske čete na prostranem Kosovem polju, pridružili so se mu tudi Bosanci ter manjši oddelki Hrvatov in Bolgarov. Med bitko se je slavnj Miloš Obilić pritožil v turški tabor in umoril sultana, toda kljub zmagi, ki je nastala po vladarjevi smrti, so Turki pod spretnim vodstvom Bajazita, njegovega sina, zmagali. Knez Lazar in mnogi drugi srbski velikašev je obležalo na bojišču.

16. rožnika:

I. 1844. sta se izkrcala v Crotonu v južni Italiji brata Attilio in Emilio Bandiera, bivača častnika francoske mornarice. Prepojena z Mazzinijevimi idejami sta dezerterila in skupaj z drugimi hrabri možmi izdelala načrt za veliko vstajo, ki naj bi izbruhnila istočasno na Siciliji in v Kalabriji. Sicilija se ni zganila, vstaja v Kalabriji pa se je omejila na osamljen upor v Cosenzu. Mnogostevnine čete so z lahkoto obvladale skupi-

no pod vodstvom Bandiere. Vsi udeleženci so bili zajeti in 25. julija ustreljeni v dolini Roviti. Obsojenci so šli v smrt s klicem: »Živela Italija, živel svoboda, živel domovina!«, besede, ki so našle močan odmev v vsej Italiji.

Novi grobovi

† V Ljubljani je v visoki starosti 86 let mirno v Gospodu zaspala gospa Marija Masnec. Pogreb bo v sredo, 16. junija ob 5 popoldne iz kapele sv. Andreja na Žalah na pokopališče k Sv. Križu.

† Na Jesenicah je umrla gospa Angela Pavlin roj. Simmer, stara 65 let. Pokopali so jo 14. junija na župnem pokopališču na Jesenicah.

Naj rajnima sveti večna luč! Vsem, ki žalujejo za njima, naše iskreno sožalje!

Osebnosti

— Poroka. Na binkoštno nedeljo sta se poročila v lepi lichtensturnski kapeli gdca Marija Lovrenčič, uradnica KDE, hčerka prof. dr. Joža Lovrenčiča, in g. ing. chem. Marijan Labernik iz ugledne in vneto delavne krščanske družine g. Ing. Labernika, šolskega upravitelja v p. Poročil je mladi par šempetrski župnik g. Alojzij Košmerlj. Poročenima želimo v njunem novem stanu vse sreče ob obilnem božjem blagoslovu!

— Izšel je izbor pesmi največjega poljskega pesnika Adama Mickiewicza v prevodu Tineta Debeljaka pod naslovom »Kritica Mickiewiczovih«. Tu je priobčenih tudi 1200 verzov iz največjega slovanskega epa »Pan Tadeusz« (Gospod Tadej). Pesmi je opremila s 15 v cink ročno vrezanimi risbami akad. slikarica Bara Remčeva. Knjiga je izšla v bibliofilski obliki v 350 izvodih (na knjižni trg jih pride komaj 500!) na lepem papirju in v surovo platno vezanji. Cena 90 lir. Poleg tega jih je izšlo deset izvodov vsak s 16 ročno posnetimi njejenkami, kar je gotovo prva knjiga te vrste v slovenski književnosti (izmed teh jih je samo 5 še prostih). Cena 350 lir. Najlepše darilo za maturante ter najlepši okras zasebnih knjižnic.

— Narodni pregovori glede vremena na dan sv. Medarda (8. junija) in potem še 40 dni: Ako na dan sv. Medarda dežuje, 40 dni dež naletuje. — Če je na sv. Medarda dan lepo, bo vino sladko. — Če je na sv. Medarda dan lepo — pripovedujejo o Hrvatih — ga Hrvat venčajo z zlatom, če je pa grdo, ga omečejo z blatom. — Če je o sv. Medardu lepo, se bo dobro sušilo seno. — Če je o sv. Medardu grdo, je kmetu pri sreči hudo. — Če je sv. Medard lep, je celo najlenejši kosce primoran spraviti seno suho in lepo pod streho. — Če na sv. Medarda dan deži, se grozdi do brente kazi. — Če se sv. Medard kisto drži, do konca meseca ni pravih sončnih dni. — Kakor bo vreme na sv. Medarda kazalo, takšno bo šest tednov ostalo. — Kakor se Medard zdan, vreme 40 dni trpi. — Kakor vreme na Medarda kane, tako

ves mesec ostane. — Kakršen je dan sv. Medarda, takšnih dni je potem cela garda. — Kakršno je vreme na Medardovo, tako bo 40 dni. — 40 dni se nebo solzi, če na Medardovo iz njega rosi. — Na sv. Medarda dan se je začel vesoljni potop; zato ta dan tako rado dežuje in potem še 40 dni. — I. Sašelj.

— »Elektrotehniški vestnik«, št. 3-4. Kar dobro vozi »Elektrotehniški vestnik«, ki si je za dal naloge, da strokovno, a vendar tudi neizmenljivo in zlasti praktično iz elektrotehniške stroke razumljivo razpravlja o vseh panogah teorije in prakse v elektrotehniko. To pot obravnava inž. Poženel Radivoj velenapetost, inž. Sever Richard vzporedne stike kompleksnih uporov, inž. Murnik kompenzacijske v mejah gospodarnosti, inž. Slivnik Herbert upoštevavanja vredne smernice pri zboru usmernikov, inž. Ziliš na razpravi o visoko frekvenčni telefoniji po daljnovožnih. Številko zaključujejo vprašanja iz prakse in drobne novice iz električnega gospodarstva.

— Vse samozaloznike in slikarje, ki so založili ali ilustrirali slovenske knjige, vljudno prosim, da se zgledajo v knjigarni Žužek v prehodu nebotičnika v sredo popoldne ali v četrtek dopoldne.

— Lepi binkoštni prazniki. Ze pred dnevi je vremenska napoved opozorila, da se bo za binkoštno praznike pojavil vdor vročine v naše kraje. Res je za oba binkoštna dneva vladala vročina, le kratek nočni dežek od nedelje na ponedeljek, ki je nekaj minut okoli štirih zjutraj padel ter je bilo v mestu namerjeno do 0,6 mm dežja, je v ponedeljek ozračje nekoliko ohladilo, da pozneje ni pritisnila tako močna vročina, kakor je vladala v nedeljo. Oba dneva sta bila pripravna za kopanje. Kopalci so prišli na svoj račun in imeli povsod svoje veselje. V nedeljo je bila dosežena najvišja dnevna temperatura +27,2 stopinje Celzija. To je bila doslej najvišja temperatura letošnje pomladi. V ponedeljek je bil zaznamovan dnevni temperaturni maksimum +26,4 stopinje Celzija. Tudi jutranja temperatura je bila oba dneva zelo visoka, v nedeljo +15,2 stopinje Celzija in v ponedeljek +15 stopinj Celzija. Barometer je v nedeljo dosegel stanje 764,8 mm, v torek zjutraj pa stanje 759,2 mm.

— Nesreče na deželi. Na Rudniku bivačih pleskar France Bitene je padel z lestve in si zlomil desnico. — Posestnikov sin, 17-letni Alojzij Jurkovič, doma v Mateni, je nakladal hlode. Debel hlood mu je padel na desno nogo in mu je zdrobil. — V Stični na Dolenjskem stanujoča zasebnica, 50-letna Angela Jakulova, si je pri padcu zlomila levo nogo.

— Brezvestna izkoriščevalka tuje nesreče. Pred kazenskim sodnikom-področnem na okrožnem sodišču se je razgrnila nečedna slika o brezvestni izkoriščevalki tuje nesreče. V Ribnici leta 1911. rojena Albina Sivec, ki jo Ribničani večidel poznajo pod imenom Binca Rajhova, je izvalila večjo vsoto denarja in dva paketa pod pretezo, da jo pošiljajo ti in ti sorodniki, ki so sedaj v zaporih in da bo denar in drugo ona sama na pravo mesto izročila. Dobila je od neke stranke 1000 lir kot podporo za dva mlada zapornika, od druge stranke pa 2 paketa in 100 lir za njenežnega moža. Albina Sivec ni hotela sleparije priznati, obremenjevali pa so jo mnogi indicij in zlasti priče. Zaradi raznih sleparij je bila že večkrat obsojena. Sedaj je dobila 8 mesecev strogega zapora.

V petek bo odprta v prehodu nebotičnika nova knjigarna Žužek Jože

Iz dela in življenja - od tu in tam

Iz Gorizije

† Ivo Bric. Dne 2. junija je umrl v Monte Spino v dolini Vipacco g. Ivo Bric, ugleden ne samo v bližini, ampak tudi v daljni okolici. Bil je vzor katoliškega značajnega moža. Svoječas je veliko delal na prosvetnem in združnem torišču. Bil je star 46 let. Zapušča ženo in sedem otrok. Za njim žalujejo ne samo njegovi svojci, ampak tudi številni prijatelji in znanci. — N. v m. p.

Z Gorenjskega

Sejem za plemenske bike. Pretekli teden je bil v Kranju sejem, na katerega so pripeljali 51 bikov in sicer 32 iz kranjskega, 13 iz radovljanskega in 6 iz kamniškega okraja. Devet bikov so odbrali, ostale pa prodajali na dražbi. Največ bikov so kupile občine. Potreba Gorenjske pa je s tem le delno krita, zato bo treba nakupiti nadaljnje bike na plemenskem ozemlju pingavske živine.

Umrla je na Golniku gđ. Antonija Rožičeva, v Kamni gorici pa je umrla ga. Marija Rozmanova-Bohinjeva.

S Spodnjega Štajerskega

Urad za občinsko sestro-pomočnico v Juršincih pri Ptuj. Pred nedavnim so odprli v ptujskem okrožju že drugi urad za občinsko sestro-pomočnico, in sicer v Juršincih, medtem ko je bil pred tedni prvi tak urad ustanovljen v Podlehniku. Za občinsko sestro je bila postavljena gospa Berta Felgenhauer, ki bo dajala prvo pomoč pri nesrečah in raznih boleznih in pomagala pri porodih. Krajevna skupina v Juršincih ima sedaj kar tri posvetovalnice za matere in otroke ter dva trajna otroška vrta, dočim bo četveni otroški vrtec v kratkem ustanovljen.

160 štajerskih otrok je odpotovalo na morje. Dne 2. in 3. junija je odpotovalo 80 dečkov in 80 deklic iz vse Štajerske v obmorsko okrevališče graške mestne uprave. Okrevališče se imenuje »Salvora« in je ob Adriji. Sprejme lahko 160 otrok. Letos so bili izbrani otroci iz vse štajerskih okrožij, torej tudi iz Sp. Štajerske. Izbrani so bili slabotni otroci na predlog zdravnikov. — Okrevališče vodi v zdravstvenem pogledu zdravniki in dve sestri Rdečega križa.

Bogoslovna knjižnica

★

V zbirki »Cerkvenih Očetov izbrana dela« je izšel nov zvezek:

SVETEGA CIPRIANA IZBRANI SPISI

II. del

Traktati, in diakona Pontija Ciprianovo življenje

Poslovenil dr. Fr. Lukman

280 strani. Broš. L 50.—, vez. L 62.—

Naslednja knjiga bo biografija misijonarja Knoblaharja

★

Založba Ljudske knjigarne

v Ljubljani — Pred školjo 5, Miklošičeva 5

Drobna ljubljanska kronika

Gg. katehete ljubljanskih ljudskih in mešanskih šol prosijo za letna poročila nadzornikov za verouk.

Literarni večer Mare Tavčarjeve bo v četrtek, 17. junija ob 7 zvečer v frankiskanski dvorani. Spored: 1. Cui: Improviti; 2. Držaj: Mara Tavčarjeva — here g. V. Držaj; 3. M. Tavčar: Mati, Tebi, ki rodiš, Oltar materinstva — here g. Meta Pugljevca; 4. M. Tavčar: Baba na Srebelah — here g. Držaj; 5. M. Tavčar: Stiri letni časi — here g. M. Tavčar; 6. Grieg: Erotika — izjava na klavirju g. prof. Bizjakova; 7. M. Tavčar: V svetli noči — here g. V. Držaj; 8. M. Tavčar: Odeve življenja, Dedek piše dnevniki, Ljubljene — here g. Meta Pugljevca; 9. M. Tavčar: Jesen, Ob smrti — here g. V. Držaj; 10. Boder: Nocturno — izjava na klavirju g. prof. Bizjakova.

Zadnja produkcijska šola Glasbene Matice v tekočem šolskem letu bo v nedeljo, dopoldne, dne 20. t. m. Na tej produkcijski bosta nastopila dva gječena iz solopevskega oddelka, in sicer Korosec Ladko iz šole ravatelj Betetta in ga. Vidmar Draga iz šole g. prof. Wistinghausnova. Ostali del sporeda po bosta izpolnila mladinski in šolski zbor pod vodstvom ravnateljice Polije. Produkcijska se bo vsrila v veliki filharmonični dvorani. Začetek točno ob tri četrti na 10. Podrobni spored bo od četrtega dalje na razpolago v knjigarni Glasbene Matice.

Glasbena akademija v Ljubljani. Prva sklepna produkcijska bo v petek, 18. t. m. ob 19.15 v veliki filharmonični dvorani. Na sporedu so poleg komorne glasbe točke za petje, klavir, violončelo in klarinet. Predprodaja sporedov (po 3 in 1 liru) v knjigarni Glasbene Matice.

Obvezno cepljenje zoper tifus se je v mestnem fizikatu začelo binkoštni ponedeljek. Opozarjamo lastnike in uslužbence vseh obratovalnic z živili, torej vsih gostiln, izkuhov, restavracij, mlekarn, mesarij, branjarij, nekarij, slastičarn in podobnih obratov, prav tako pa tudi vse pekarne, da bo obvezno cepljenje zoper tifus trajalo samo ta teden ter morajo priti k cepljenju prav vsi, da pozneje ne bodo imeli sitnosti ali celo kazni. Cepljenje bo vsak dan od 7 do 9. Moški naj pridejo v ambulatorij v Mahrovih hiši na Krekovem trgu 10, ženske pa v mestni fizikat v II. nadstropju Mestnega doma.

Spet ponavljamo, da uživanje zaščitnih tablet proti tifusu ne povzroča nikakih težav in nobene reakcije, pač pa tako cepljenje nudi za več mesecev varstvo pred obolenjem za to nevarno boleznijo. Opozarjamo tudi, da je treba tablete uživati na tešbe, ker drugače tablete ne učinkujejo.

Muzej odprta na binkoštno praznike. Omenili smo že, da je bil letos 8. junija narodni muzej prvikrat odprta za prost vstop po daljšem času. Druga leta se je sezona prostega obiska muzeja začela že zgodaj pomladi, letos pa je bilo mnogo različnih notranjih ureditvenih del, ki niso dovoljevala, da bi poprej muzej odprli. Vse oddelke so našteto in sistematično preuredili. Tudi na binkoštno nedeljo in binkoštni ponedeljek je bil muzej odprta za vse občinstvo. Obisk je bil zelo zadovoljiv. Mnogi hotri in hotirice so peljali hirmance v muzej, da so jim razkazali v splošnih potezih vse muzejske zanimivosti.

Ogenj v Trnovem. V ponedeljek popoldne okrog tri četrti na šest je začel goreti na Cesti v mestni log žerjavcev kotelce. Ogenj se je zaradi vetra hitro razširil. Gasilci so takoj pribili k krmalu pogasili ogenj ter s tem obvarovali gospodarsko poslopje, ki je bilo v nevarnosti. Bajse so zazgali po neopredvidnosti otroci.

Borovnice in češnje. Na binkoštni ponedeljek so pohitele mnogostevne skupine ljubljanskega prebivalstva na razne kraje v gozdove, tako na Golovec in Rožnik. Povsod je bilo polno ljudi z lončki in kosaricami. Pa tudi prebivalci Rudnika, Stepanje vasi od drugod so odšli v gozd po borovnice. Mnogi so jih nabrali do 20 in več litrov. Nekateri so borovnice porabili doma, drugi so jih nabirali za prodaj. Ni čudno, da je bil prostor za gozdne sadeže v torek dobro založen z borovnicami. Ze zgodaj so prišle prodajalke z zvrhanimi kosarami in posodami na trg. Vsaka je borovnice kaj hitro prodala. Na klopih v sedmih vrstah so jih ženske prodajale po 5 lir litru. Gotovo je bilo samo na trgu, da ne pretiravamo, okoli 500 litrov tega sladkega gozdnega sadeža. Ljudje so v torek pridno kupovali češnje, ki so prišle iz Gorizije. Branjevc so dobili češnje v nadrobno prodajo. Pri branjevcih pa so lahko ljudje kupovali deločeno množino češenj. Pri vseh branjevcih so se lepo zavrstili in vsakdo je bil zadovoljen z organizacijo prodaje češenj.

Gledališče

Opera: Sreda, 16. junija ob 18.30: »Star in mladi.« Red A.

Četrtek, 17. junija ob 18.30: »Skupno življenje.« Red četrtek.

Petek, 18. junija: zaprto.

Drama:

Sreda, 16. junija ob 18: »Vnebovzetje B. D. M.« Red sredo.

Četrtek, 17. junija ob 18: »Traviata.« Izven. Cene od 28 lir navzdol.

Petek, 18. junija ob 18: »Tiha voda.« Red A.

Naznanila

RADIO. Sreda, 16. junija, 7.30 Slovenska glasba — 8 Napoved časa. Poročila v italijanskem — 12.20 Plošče — 12.30 Poročila v slovenskem — 12.45 Napovedi in romane — 13 Napoved časa. Poročila v italijanskem — 12.10 Poročila Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v italijanskem — 13.12 Klasični orkester — 14 Poročila v italijanskem — 14.10 Koncert malega orkestra, vodi dirigent Stane Lesjak — 15 Poročila v slovenskem — 17 Napoved časa. Poročila v italijanskem — 17.15 Koncert pianista Bojana Adamca — 17.40 Koncert duja Adam-Golob — 19 »Gorvino Italijansko, poučuje prof. dr. Stanko Leben — 19.50 Poročila v slovenskem — 20 Napoved časa. Poročila v italijanskem — 20.20 Orkester »Armonia«, vodi dirigent Sten Gurin — 21.15 Koncert ljubljanskega godalnega kvarteta (L. Pfeifer I. violina, C. Sedlbauer čelo) — 22 Predavanje v slovenskem — 22.10 Koncert Adam-Golobove orkestra — 22.45 Poročila v italijanskem.

LEKARNE. Nočno službo imajo lekarne: Dr. Piccoli, Belicelova c. 6, mr. Hočevar, Celovška c. 62 in mr. Gartsus, Moste, Zaloška c. 47.

POIZVEDOVANJE. — Obročkan kanarček se je na binkoštno soboto dopoldne zaletel v sobo št. 33 mestnega tehničnega urada na Nabrežju 20. septembra, kjer ga lastnik dobi.

Izmaglila sem v soboto, 12. junija, na travnjaku Kolodvor-Viš večjo vsoto denarja z denarnico vred. Poštenega najditelja naprošam, da izroči ta denar v upravi »Slovenca« proti nagradi.

Parliamo l'italiano!

Schema della XIX lezione che verrà tenuta dal prof. dott. Stanko Leben mercoledì, il 16 giugno, ore 19.

LEZIONE DICIANNOVESIMA

Comparazione

alto
(così) alto come; (tanto) alto quanto...
più alto di (che)
meno alto di (che)

il più alto di; altissimo

alta
(così) alta come; (tanto) alta quanto...
più alta di (che)
meno alta di (che)

la più alta di; altissima

alti
(così) alti come; (tanto) alti quanto...
più alti di (che)
meno alti di (che)

il più alti di; altissimi

alte
(così) alte come; (tanto) alte quanto...
più alte di (che)
meno alte di (che)

le più alte di; altissime

NB. E il più alto di tutti i monti. — E il monte più alto.

buono più buono, migliore

cattivo più cattivo, peggiore

grande più grande, maggiore

piccolo più piccolo, minore

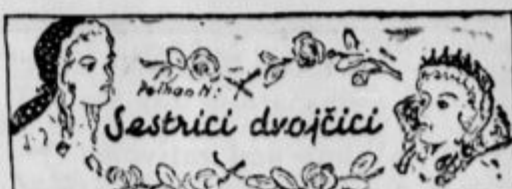
il più buono, benissimo, ottimo

il più cattivo, cattivissimo, pessimo

il più grande, grandissimo, massimo

il più piccolo, piccolissimo, minimo

Ho aspettato invano più di mezz'ora. — La carne mi piace più del pesce. — È tanto seccato quanto sgarbato. — Il Belgio è più popolato che la Francia. — Era il meno seccato tra gli altri. — E il più buono di tutti noi. — Roma è più vasta di Firenze. — È più facile dire che fare. — Era un uomo più vicino al cinquante che al quarant. — Il diamante è più duro dell'acciaio e del ferro. — Quanto più alti sono i

Odšla je naprej.

A pot se je vlekla, konca ni bilo. »Le kje je sreča doma?«, se je sprašovala, hodila je

in naenkrat se je znašla sredi gostega gozda. Bila je trudna in tako lačna — kosčka koruznega kruha že davno ni bilo več.

»O, kaj bom obupovala«, si je rekla Maruška, »saj nisem prvič lačna in svet je tako lep. Tu šumlja potocček, umila se bom in napila.«

Iz Hrvaške

Spremembe v hrvaškem tiskovnem uradu. Na predlog glavnega ravnatelja za celokupno hrvaško državno propagando Kovačiča, je Poglavitnik podpisal odlok, s katerim je namesto Ivana Bogdana postavljen za šefa oddelka za hrvaški tisk Mijo Tolj, svojočasni urednik »Hrvaškega Lista« v Osijeku. Ivo Bogdan, ki je znan po svojih številnih ideoloških člankih o sedanjem ustaškem pokretu in vladavini v NDH ter po svojih komentarjih raznih Poglavitnikovih govorov in izjav in polemikah s srbskim časopisjem, je, kakor znano, v zadnjem času prevzel mesto ravnatelja glavnega ustaškega glasila »Hrvatski Narod«.

Socialne akcije med tednom, posvečenim materam in otrokom. V tednu, ki je v NDH posvečen materi in otroku, bodo razne ženske ustanove in organizacije priredile več socialnih akcij. Tako je med drugim za ta teden dala hrvaška zdravstvena uprava na razpolago velike količine raznih vitaminov, ki jih otroci potrebujejo za normalen razvoj. Vitaminske preparate bodo dobile hrvaške matere po vseh hrvaških krajih. Razen tega bodo matere ta teden lahko nakupovale po ugodnih cenah razno otroško perilo in podobno.

Gostovanje sarajevskega gledališča v Zagrebu. Člani sarajevskega gledališča že več dni gostujejo v Zagrebu. Med drugim so pred zagrebškim občinstvom uprizorili Nametkovo dramo iz mostarskega življenja »Praznik življenja«, ki je doživela v Sarajevu pri letošnji prvi predstavi velik uspeh.

monti, tanto più profonde sono le valli (più alti sono i monti, e più profonde sono le valli). — Il maggiore dei suoi figliuoli aveva quattro anni più del minore. — La lotta economica fra le nazioni è più spietata della lotta militare fra le nazioni stesse. — In questa guerra l'aviazione ha dato il massimo aiuto alle forze di terra. — Più studio questa lingua, e più mi piace. — La chiesa è generalmente meno alta del campanile. — Ieri il tempo era bellissimo. — L'esempio è più efficace che la parola. — Qual è il più alto monte d'Europa? È il Monte Bianco. — Aspettavano tempi migliori. — Tutti aspettavano il suo arrivo con la massima impazienza. — I mobili erano più belli che solidi. — Addio, carissima città, cara per le tue massime bellezze, cara per gli altissimi prezzi pagati nei tuoi alberghi. — Vai più la pratica che la grammatica. — Nessun maggior dolore che ricordarsi del tempo felice nella miseria (Dante).

Esercizi
1. Formate intere proposizioni di grado comparativo. Questo vino è ... Chianti. — Non ho mai veduto una commedia ... noiosa. — L'autunno è ... caldo ... l'estate. — In questo bicchiere c'è ... acqua ... vino. — Il platino è ... prezioso ... l'oro. — La bicicletta è ... veloce ... l'automobile. — I fiori sono ... belli ... utili. — E ... facile distruggere ... fabbricare. — Ho ... sonno ... fame. — L'olio è ... leggero ... l'acqua. — Il leone è ... feroce ... la tigre. — D'inverno i giorni sono ... brevi ... le notti. — Io sono di cinque anni ... mio fratello. — Il viaggio era ... faticoso ... divertente.

2. Formate il superlativo relativo. Prezioso (piatino, metalli). — Forte (bove, animali domestici). — Calda (estate, stagioni). — Bella (sua moglie, quattro sorelle). — Dolce (limone, agrumi). — Lungo (febbraio, mesi).

3. Formate il superlativo assoluto. Il mare era tranquillo. — Il rischio era piccolo. — Era una grande proprietà. — Questa è una stoffa fine. — Dietro il villaggio c'era una selva di alti alberi. — La salute è preziosa.

Tu natšneno besedilo je samo ključ za vse one, ki slede pouku italijanske po radiu. Italijanske ure so na sporedu ob ponedeljkih in sredoah za začetnike, ob petkih pa za tiste, ki že imajo gotovo predznanje, vedno ob 19.

TEL. KINO UNION 22-21

Vroča ljubezen in diplomatske intrige so
osnova filma

»Vihar nad zalivom«

V gl. vlogah: Armando Falconi, Andrea Checchi,
Adriana Benetti, Anneliese Uhlig in drugi
PREDSTAVE:
ob delavnikih: 15. 30, 17.30 in 19.30; ob ne-
deljah in praznikih: 10.30, 15.30, 17.30, 19.30

TEL. KINO MATICA 22-41

Film v najkrajših prirodnih barvah!
Čudovito lepi posnetki »zlate« Prage!
Tragična zgodba deklice, ki jo je pogubilo
velemesto! Češki narodni pesni in prizori iz
»PRODANE NEVESTE«

»Praga — zlato mesto«

V glavni vlogi KRISTINA SÖDERBAUM!
Predstave ob 15, 17 in 19.15.

TEL. KINO SLOGA 27-30

Vrtoglava stvarnost današnjih gigantskih
bojev v velefilmu

»Jekleni orli«

V glavni vlogi: Carl Raddatz, Hans Stelzer,
Ernst v. Klippstein. — Režija: Karl Ritter.
Predstave ob 14, 15.50, 17.40 in ob 19.30!

Službe

Kmečki fant

mlad, pošten, vajen vsa-
kega dela, tudi v skladi-
ščih, želi zaposlitve. Na-
slov v upravi »Slovenca«
pod št. 4052.

Kupimo

Zdravilna zelišča

kupujem in iščem naku-
povale. — Zdr. Pšister,
Vrhnika.

Kupimo

snažne sobne in kuhinjske
opreme, kauče, otro-
mane, zložljive in otro-
ške postelje, posteljnino,
preproge; v postev pri-
dajo tudi drugi uporabni
predmeti. Ponudite trgo-
vini »Oglede«, Mestni trg
5 (vhod skozi vežo).

U najem

Lokal za cvetličarno
primeren, v sredini me-
sta iščem za takoj ali za
mesece julij. Naslov v upr.
»Slovenca« pod št. 3961.

Pohištvo

Lepo moderno spalnico
novo, kupim. Ponudbe z
opisom in ceno na upra-
vo »Slovenca« pod »Kva-
liteta« št. 4037.

Prodamo

Zganega apna
prodam večje količine in
prvovrstno zganega. Do-
bava takoj. — Apnenica
Vodlan, Dobropolje, ali
Frane Vodlan, Costova 8,
Ljubljana.

Nogomet o binkošti

Hermesovi stari poraženi, mladi pa so zmagali
na mladinskem turnirjuČeprav tokrat ni bilo prvenstvenega nogo-
metnega sporeda, vendar ni dala fantom špor-
ta žilica miru, in tako so se dogovorili ljub-
ljanski klubi za obilen spored, o katerem lahko
poročamo samo na kratko. Vreme je bilo oba
dneva športnikom naklonjeno. Manj pa občen-
stvo, ki se je podalo rajši na kratke izlete ali
pa na praznične obiske.
V nedeljo so začeli v Šiški z mladinskimi
turnirjem. Najprej je zmagala mladina Herme-
sa nad mladino Zabjaka s 3:0, potem pa je mla-
dina Viča spravila tesno zmago 1:0 nad mla-
dino Marsa. V ponedeljek sta se spoprijela zmago-
valca in premagana. Moštev pa se je držala
sreča, in tekmi kar nista hoteli preko neodlo-
čenega izida. Dan poprej poraženi enajstorici
Marsa in Zabjaka sta igrali 1:1, žreb pa je
odločil v prid Marsu. Vič in Hermes sta tudi
opravila svoje finalno srečanje z 1:1, po podaljš-
ku 10 minut pa je žreb prisodil zmago Her-
mesu.

Mars : Hermes 7:0 (2:0)

Ze večkrat smo zapisali o Marsu, da zna
zaigrati, če hoče. Zadnjič nam igra Marsovcem
proti Ljubljani ni ugodila, nasprotno pa so več-
raj kar presenečali z uspešnimi akcijami. Lah-
ko rečemo, da so pokazali, kaj se pravi igrati
koristen nogomet. Nič manj kakor sedemkrat so
pretresli nasprotnikovo mrežo in dosegli vi-
soko zmago. Gotovo pa ne bi bila številčna
razlika tako porazna, če bi bila Hermesova
obramba vsaj malo bolj srečnih nog. Tako pa
je padalo — v prvem polčasu dvakrat, potem
pa še petkrat, in vtis je bil, da je bilo karZAHVALA. Iskrena zahvala vsem, ki
so me tolažili ob prebriski izgubi
ljubljenega soproga

Klinec Franca

Posebno zahvalo izrekam njegovim sta-
novskim tovarišem, sostanovalcem za
poklonitev prekrasnih vencev, vsem, ki
ste mi darovali cvetja in ga v obilnem
številu spremili na njegovi zadnji poti.
Sveta maša zadušnica bo darovana dne
17. junija 1943, ob 8 zjutraj v cerkvi
Marijinega Oznanjenja.

Ljubljana, dne 16. junija 1943.

GLOBOKO ZALUJOČA ŽENA

Dal 7 al 21 giugno vengono emesse due serie di

BUONI DEL TESORO QUINQUENNALI 5% A PREMI
di L. 5 miliardi ciascuna

Interessi e premi esenti da ogni imposta presente e futura

PREZZO di emissione: L. 97 per ogni cento lire di capitale nominale, oltre interessi 5% dal 15 giugno fino al giorno del versamento; per le
sottoscrizioni eseguite dal 7 al 14 giugno vengono invece corrisposti ai sottoscrittori gli interessi 5% dal giorno del versamento fino a tutto il
14 giugno detto.

Le sottoscrizioni vengono eseguite solo in contanti, ma vengono accettate come contante le cedole ammesse in sottoscrizione.

PREMI: ciascuna serie di L. 5 miliardi di Buoni concorre annualmente a n. 10 premi per un ammontare complessivo di L. 10.000.000 mediante
estrazioni semestrali.Le sottoscrizioni si ricevono presso tutte le Filiali dei seguenti Enti e Istituti che fanno parte del Consorzio di emissione, presieduto dalla
Banca d'Italia.Banca d'Italia — Cassa Depositi e Prestiti — Istituto Nazionale delle Assicurazioni — Istituto Nazionale Fascista della Previdenza Sociale
— Istituto Nazionale Fascista per l'Assicurazione contro gli infortuni sul lavoro — Banco di Napoli — Banco di Sicilia — Banca Nazionale del
Lavoro — Istituto di S. Paolo di Torino — Monte dei Paschi di Siena — Banca Commerciale Italiana — Credito Italiano — Banco di Roma —
Federazione Nazionale Fascista delle Casse di Risparmio — Istituto di Credito per le Casse di Risparmio Italiane — Cassa di Risparmio delle
Province Lombarde — Istituto Centrale delle Banche e Banchieri — Istituto Centrale delle Banche Popolari — Banca d'America e d'Italia —
Banca Popolare di Novara — Banco Ambrosiano — Banca Nazionale dell'Agricoltura — Banca Popolare di Milano — Banco Santo Spirito — Credito
Varesino — Credito Commerciale Milano — Banca Bellinzaghi, Milano — Banca Cattolica del Veneto, Vicenza — Banca di Chiavari e della Riviera
Ligure — Banca Agricola Milanese — Banca Toscana — Banca Provinciale Lombarda, Bergamo — Credito Romagnolo, Bologna — Banca S. Paolo,
Brescia — Società Italiana per le Strade Ferrate Meridionali — Assicurazioni Generali Trieste — Compagnia di Assicurazioni di Milano — Società
Reale Mutua Assicurazioni Torino — Riunione Adriatica di Sicurtà, Trieste — La Fondiaria, Firenze — Compagnia Finanziaria degli Agenti di
Cambio del Regno, Roma;Banca Vonwiller — Credito Industriale, Venezia — Banca Lombarda di DD. & CC. — Banco S. Geminiano e S. Prospero — Banca di Legnano
— Banca Unione, Milano — Società Italiana di Credito, Milano — Banco Lariano — Credito Agrario Bresciano — Banca Agricola Commerciale,
Reggio Emilia — Banca Piccolo Credito Bergamasco — Banca del Friuli — Banca Gaudenzio Sella & C. Biella — Banca Mutua Popolare, Bergamo
— Banca Popolare, Lecco — Banca A. Grasso e Figlio, Torino — Banca Mobiliare Piemontese — Banca del Sud — Banca Piccolo Credito
Savonese — Banca Cesare Ponti, Milano — Banca Privata Finanziaria, Milano — Banca Milanese di Credito — Banca Industriale Gallaratese —
Banca Alto Milanese — Banca di Calabria — Banca Popolare Luino — Banca Cooperativa Popolare, Padova — Banca Mutua Popolare, Verona
— Banca Mutua Popolare Agricola, Lodi — Banca Agricola Popolare, Ragusa — Banca Popolare di Intra — Banca Popolare di Modena — Banca
Popolare, Cremona — Banca Mutua Popolare Aretina — Banca Popolare, Sondrio — Banca Piccolo Credito Valtellinese — Banca Popolare Co-
operativa, Ravenna — Banca Agricola Mantovana — Banca Popolare di Credito, Bologna — Banca Popolare, Vicenza — Consorzio Risp. e Pre-
stiti per Commercio e Industria, Bolzano — Banca Popolare Pesarese.Tutte le altre Banche, Banchieri, e Banche Popolari, nonché tutti gli Agenti di Cambio rappresentati nella firma dell'atto consortile dagli
Istituti e dalla Compagnia Finanziaria sopra menzionati.

Od 7. do 21. junija bosta emitirani dve seriji

5 LETNIH 5% ZAKLADNIH BONOV s PREMIAMI
vsaka po 5 milijard lir

Obresti in premije so oproščene sleherne sedanje in bodoče davščine

EMISIJSKA CENA: 97 lir za vsake sto lir nominalne glavnice poleg 5% obresti od 15. junija do dneva vplačila; za vpisovanja od 7. do
14. junija pripadajo vpisnikom 5% obresti od dneva vplačila do vključno 14. junija.

Vpisovanje se lahko opravi samo v gotovini, toda sprejemajo se kot gotovina kuponi, dopuščeni za vpis.

PREMIJE: Na vsako serijo 5 milijard lir Bonov odpade letno 10 premij v skupnem znesku 10.000.000 lir, ki se žrebajo vsake šest mesecev.
Vpisovanje se lahko opravi pri vseh podružnicah naslednjih ustanov in zavodov, ki pripadajo emisijskemu konzorciju pod vodstvom zavoda
Banca d'Italia.Banca d'Italia — Cassa Depositi e Prestiti — Istituto Nazionale delle Assicurazioni — Istituto Nazionale Fascista della Previdenza Sociale
— Istituto Nazionale Fascista per l'Assicurazione contro gli infortuni sul lavoro — Banco di Napoli — Banco di Sicilia — Banca Nazionale del
Lavoro — Istituto di S. Paolo di Torino — Monte dei Paschi di Siena — Banca Commerciale Italiana — Credito Italiano — Banco di Roma —
Federazione Nazionale Fascista delle Casse di Risparmio — Istituto di Credito per le Casse di Risparmio Italiane — Cassa di Risparmio delle
Province Lombarde — Istituto Centrale delle Banche e Banchieri — Istituto Centrale delle Banche Popolari — Banca d'America e d'Italia —
Banca Popolare di Novara — Banco Ambrosiano — Banca Nazionale dell'Agricoltura — Banca Popolare di Milano — Banco Santo Spirito — Credito
Varesino — Credito Commerciale Milano — Banca Bellinzaghi, Milano — Banca Cattolica del Veneto, Vicenza — Banca di Chiavari e della Riviera
Ligure — Banca Agricola Milanese — Banca Toscana — Banca Provinciale Lombarda, Bergamo — Credito Romagnolo, Bologna — Banca S. Paolo,
Brescia — Società Italiana per le Strade Ferrate Meridionali — Assicurazioni Generali Trieste — Compagnia di Assicurazioni di Milano — Società
Reale Mutua Assicurazioni Torino — Riunione Adriatica di Sicurtà, Trieste — La Fondiaria, Firenze — Compagnia Finanziaria degli Agenti di
Cambio del Regno, Roma;Banca Vonwiller — Credito Industriale, Venezia — Banca Lombarda di DD. & CC. — Banco S. Geminiano e S. Prospero — Banca di Legnano
— Banca Unione, Milano — Società Italiana di Credito, Milano — Banco Lariano — Credito Agrario Bresciano — Banca Agricola Commerciale,
Reggio Emilia — Banca Piccolo Credito Bergamasco — Banca del Friuli — Banca Gaudenzio Sella & C. Biella — Banca Mutua Popolare, Bergamo
— Banca Popolare, Lecco — Banca A. Grasso e Figlio, Torino — Banca Mobiliare Piemontese — Banca del Sud — Banca Piccolo Credito
Savonese — Banca Cesare Ponti, Milano — Banca Privata Finanziaria, Milano — Banca Milanese di Credito — Banca Industriale Gallaratese —
Banca Alto Milanese — Banca di Calabria — Banca Popolare Luino — Banca Cooperativa Popolare, Padova — Banca Mutua Popolare, Verona
— Banca Mutua Popolare Agricola, Lodi — Banca Agricola Popolare, Ragusa — Banca Popolare di Intra — Banca Popolare di Modena — Banca
Popolare, Cremona — Banca Mutua Popolare Aretina — Banca Popolare, Sondrio — Banca Piccolo Credito Valtellinese — Banca Popolare Co-
operativa, Ravenna — Banca Agricola Mantovana — Banca Popolare di Credito, Bologna — Banca Popolare, Vicenza — Consorzio Risp. e Pre-
stiti per Commercio e Industria, Bolzano — Banca Popolare Pesarese.Vse ostale Banke, Bančniki, Ljudske Posojilnice kakor tudi vsi menjalnični Agenti, ki so člani zgoraj omenjenih zavodov in družbe »Com-
pagnia Finanziaria«.preveč golov. Marsovcem so za to srečanje svoje
vrste malo preuredili, in bodo verjetno ostali
tudi v bodoče pri spremenjenih vlogah. O Her-
mezanih bi veljalo zapisati, da so se precej časa
uspešno upirali, po prvem голу pa so preveč
popustili ter igrali zdaj nerodno, zdaj malo-
dušno. Ne zamerimo jim polne malhe golov,
pač pa smo pričakovali, da bodo ostali borbeni
in podjetni vse do konca. Tekmo je sodil
g. Zajec.

Mladika : Tobačna tovarna 4:3 (2:2).

Na igrišču Mladike sta se spogledala stara
rivala, od katerih igra zdaj Tobačna tovarna
v prvem razredu, Mladika pa v drugem. Ampak
Mladika je tudi tokrat pokazala, da ne bi biloprav nič narobe, če bi jo vzeli v tovarišijo naj-
boljših. Ima pa smolo, da odpove, kadar gre
za res, to je za kvalifikacijo ali za točke; na
priateljskih tekmah pa se obnaša kar prvoraz-
redno, v sedanjem domačem smislu seveda. Pri
Tobačni tovarni je bila nekaj časa dobra ob-
ramba, ko pa je ta popustila, je bila za njih
tudi igra izgubljena. Od Mladikarjev velja to-
krat pohvaliti Božota in Bergoča, ki sta uga-
lala tehnično, pa tudi po podjetnosti. Sodil je
g. Makovec.Ostali nogometni izidi: Mars rez. : Hermes
rez. 2:2, Mladika rez. : Zabjak rez. 2:1, Mladi-
ka ml. : Tobačna ml. 1:0.Romunija : Slovaška 2:2 (1:0). V Bukarešti
so igrali mednarodno nogometno tekmo med Ro-
munijci in Slovaki, ki je končala z neodločenim
izidom 2:2. Prireditelj je gledalo 30.000 oseb.Hermes. Naprošajo se vsi lahkoatleti (mo-
ški in ženske), da se udeležijo članskega se-
stanka v sredo, dne 16. junija t. l. ob 18 v
klubskih prostorih na igrišču.Naročajte in širite
»Slovenca« !Dožrpela je v 86. letu starosti naša ljubljena mama, stara
mama, prababica, teta in tašča, gospa

Marija Masnec

Pogreb drage pokojnice bo v sredo, dne 16. junija 1943,
ob 5 popoldne v žal. iz kapele sv. Andreja k Sv. Križu.

Ljubljana, 15. junija 1943.

Žalujoči ostali.

V sredi družinskih težkoč nam je umrla naša mama, gospa

ANGELA PAVLIN
roj. SimmerDočakala je starost 65 let. Pokopali smo jo na Jesenicah
v ponedeljek, dne 14. junija 1943, popoldne.

Jesenice, Ljubljana, München, 15. junija 1943.

Žalujoči soprogi Franc,

Zora, Milena, hčerki; Oton, Frane, sinova, in družine.